

Emnenr. 2

Fylke: Nordland .

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Værøy.

Emne: Transport av høi.

Bygdelag:

Oppskr. av: Jakob L. Jakobsen

Gard: Sørgården.

(adresse): Sørværøy i Lofoten

G.nr. 14 Br.nr. 15

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Ad 1.) I Værøy er ingen husmannplasser, Alle er selveiere. Samme inhøstningmåten benyttes overalt.

Der høstes i utmarken av enkelte gårder. Der er ikke noen slutt på dette. En mann som ikke eier hest får høiet kjørt hjem fra utslåtter som en kan komme til og som er veg, med bil, ellers med leiet hest.

For største delen taes høiet hjem fra utslåtten om sommeren med engang.

Ad 2.) Høiet tørkes for største delen på marken.

I fjelli blir høiet liggende . Det blir vendt engang

og neste dag tatt som tørhøi. I fjelli eller annen vanskelig utslått benyttes til transport høisekker

ikke noe annet. Sekkene er på omlag støvrelse slik at de tar ca 50 kilo tørt høi. Disse sekker med høi kan da føres hjem enten med båt, hest eller bil.

På småbrukene hjemme benyttes til inhøstningen av tørhøiet. sekker, bærestaurer som høiet kjemmes på, mann bærer ca. 1 ½ sekk høi i børa. Enkelte benytter bæretau. Tauet holdes over skuldrene. Mannen reiser seg selv med børa. Dette er en liten kunst som ikke alle kan greie uten å ha øvelse.

I bratte fjellier benyttes snøresekker som fylles passende å slippes utover til de havner på unnlendet

så fremt sekkerne fylles helt fulle av høi vil de uvergelig sprenges av lufttrykket. Dette er gammelt her å prøvd mange ganger. Erfaringen har lært at der ikke må være mer høi i sekken enn at luften lager hull i midtten av sekken under farten ned lia.

På to gårder i herredet benyttes håndvogner til innkjøring av tørhøiet. De benytter da karm av ~~køsenett~~ høsenett på vogna . Lasset blir ca . 3 sekker høi. Trillebør benyttes ikke her.

Bærebårerne består både av bare to stenger uten tverrbrett og bærer med 4 tverbrett. Begge dele benyttes . Disse kalles høibærer .

Ad 3.) Sommerføre.

Ad 4.) Langvegn. Hjulslæde er ukjent her på Værøy. Der benyttes kunnlangvogn til kjøring av høi. Denne vogn har 2 hjul og høikarmer laget av snøremasker . En slik grind tar 6 sekker høi godt pakket. (Ensekk ca 50 kilo.) Grinda kaldtes høigrind og har vistnokk ikke hatt annet navn herute.

De øvrige spørsmål er ikke noe å svare til da der ikke foregår hjemkjøring av høi fra utslåtten om vinteren. Alt må hjem om sommeren å på sommerføre.

Snøresekkene lages av utrangsjert linesnøre og bindes som et garn i passende lengde. Når den passende lengde er fått avsluttes bindingen å sekken bindes sammen på to sider å blir da en sekk. Så settes telner på sekken. Dette tau som benyttes her må være solid. derefter settes i et bånd ca 2 favner langt å sekken er ferdig til å settes i strekken som der sies her.

Sekken blir hengt opp under låvebrua med en stor tyngde stein i bunnen slik at maskerne strekkes godt før bruken i fjellet. Disse snøresekker har fra gammel tid vært det eneste benyttede redskap for innhøstning

av høi her på Værøy.

Ad 5.) Felleslått forekommer ikke her på Værøy.

Ad 6.) Ingen transport av høi fra utarken om vinteren.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

24